

forkastedes, idet 27 stemte for, 119 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 102

forkastedes, idet 32 stemte for, 120 imod.

Ændringsforslag nr. 103

forkastedes, idet 22 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 104

forkastedes, idet 22 stemte for, 125 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 105

vedtoges med 106 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 106

forkastedes, idet 42 stemte for, 109 imod.

Ændringsforslag nr. 108

forkastedes, idet 27 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 109

forkastedes, idet 39 stemte for, 106 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 110

forkastedes, idet 33 stemte for, 112 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 111

forkastedes, idet 27 stemte for, 123 imod.

Ændringsforslag nr. 112

forkastedes, idet 34 stemte for, 115 imod.

Ændringsforslag nr. 113

forkastedes, idet 28 stemte for, 122 imod.

Ændringsforslag nr. 114

forkastedes, idet 39 stemte for, 110 imod.

Ændringsforslag nr. 115

vedtoges med 104 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 116

vedtoges med 103 stemmer mod 45.

§ 1 med de foretagne ændringer og § 2 vedtoges uden afstemning.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til fornyet behandling i udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om kapitalindskud i Det Danske Stålvæværk A/S.

(Lovforslag nr. L 245. Fremsat 17/5 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lerke (S).

Det Danske Stålvæværk er ramt af den internationale krise, der gennem de seneste tre år har medført betydelige tab på stålfabrikationen. Samtidig er Stålvæværkets finansielle stilling i samme periode yderligere svækket, fordi selskabet har foretaget betydelige investeringer i forbedrede produktionsformer. De finansielle vanskeligheder gælder således ikke kun Det Danske Stålvæværk, men alle vesteuropæiske stålværker. Ser man rundt i Europa, ydes der en eller anden form for støtte til de fleste stålvæværker, eller de drives som statsejede.

I dag er Stålvæværket så hårdt trængt økonomisk, at en lukning truer virksomheden, som beskæftiger omkring 2.500 mennesker. Regeringen har derfor i samråd med virksomheden udarbejdet en plan, der i den akutte situation skal bringe virksomheden over krisen og på længere sigt gøre driften rentabel ved indførelse af moderne produktionsformer overalt og gennem en reduktion af antallet af beskæftigede.

Stålvæværket er den største genbrugs- virksomhed, dansk industri har skabt efter en idealistisk målsætning. Virksomheden oparbejder dansk skrot til dansk stål, idet dansk skrot er det mest økonomiske råmateriale, der er til rådighed for stålfremstillingen her i

[Lerke]

landet. Enhver vil umiddelbart kunne se, at dette idégrundlag har betydning for Danmarks valutasituation, samtidig med at det bidrager til løsningen af visse miljøproblemer, og jeg er her ganske enig med ministeren i hans bemærkninger om automobilskrotten. Uden Det Danske Stålvalseværk havde antallet af bilkirkegårdé antaget et betydelig større omfang.

I regeringens forslag er indarbejdet en garanti på 108 mill. kr. for lån til rationaliseringsinvesteringer. Ingen lægger skjul på, at disse investeringer i et nyt, moderne produktionsanlæg til afløsning af det gamle Siemens-Martin-værk vil medføre en reduktion i antallet af beskæftigede, og det er med beklagelse, man må gribe til denne reduktion. Men på den anden side er det i øjeblikkets situation et spørgsmål om, hvorvidt der skal nedlægges omkring 600 arbejdspladser, eller om hele virksomheden med sine 2.500 beskæftigede skal lukke.

Det Danske Stålvalseværk har udarbejdet en plan for mandskabsreduktionen, hvor man følger regeringens ønske om, at denne reduktion sker i takt med den naturlige afgang. Stålvalseværkets personale er orienteret om disse planer. Reduktionen planlægges gennemført i tiden fra den 1. juli 1980 til den 1. juli 1981 på følgende måde: genbeskæftigelse 130 mand, ved naturlig afgang 300 mand og ved førtidspensionering 250 mand, i alt 680, hvoraf de 130, som det fremgår, finder beskæftigelse inden for virksomhedens rammer. Netto-reduktionen bliver således omkring 550 mand. Spørgsmålet er, hvorvidt fratrædelsen fortrinsvis bør ske for aldersgrupperne over 60 år eller fordeles over alle aldersgrupper. Dette spørgsmål må forhandles med arbejdstagerens repræsentanter.

De personer, der forventes at fratræde i forbindelse med førtidspensionering, vil kunne forvente en kompensation fra en eller flere af følgende ordninger: en statslig dansk ordning, der måtte blive vedtaget, en støtteordning fra Det europæiske Kul- og Stålfællesskab, en supplerende støtteordning fra Det Danske Stålvalseværk.

Med disse bemærkninger om en af de ubehagelige følger af omstruktureringen af Stålvalseværket har jeg peget på, at der i vid udstrækning tages menneskelige hensyn ved indskrænkningerne af personale. Samtidig vil man efter moderniseringen have skabt et af

Vesteuropas mest moderne og effektive stålværker.

Jeg nævnte i indledningen, at langt de fleste vesteuropæiske stålværker under en eller anden form modtager statsstøtte. Derfor kan det ikke betragtes som konkurrenceforvridning, at staten griber ind og hjælper.

For Danmark har virksomheden en mærkbar valutamæssig betydning. I 1977 var således 50 pct. af produktionen valutaskabende, og det gav en indtægt i fremmed valuta på 400 mill. kr. Dette tal ventes i 1978 at runde de 500 mill. kr.

Beskæftigelsesmæssigt har Det Danske Stålvalseværk betydning langt ud over Frederiksværk. Som en tommelfingerregel regner man med, at der for hver ansat på Det Danske Stålvalseværk er beskæftiget én person hos underleverandører og i servicefag af forskellig art.

Endelig skal det nævnes, at Stålvalseværket er den dominerende virksomhed på Frederiksværkegnen. Hele erhvervslivet er afhængigt af virksomheden, og der findes næppe et hjem i området, der ikke på en eller anden måde har tilknytning til Det Danske Stålvalseværk.

Med disse ord og idet jeg henviser til bemærkningerne til lovforslaget, opfordrer jeg partierne til positivt at medvirke til lovforslagets gennemførelse, og jeg skal på mit partis vegne anbefale en hurtig behandling i udvalget.

Askjær Jørgensen (FP):

At handelsministeren har fremsat dette forslag, er jo et bevis på, hvad vi vidste i forvejen, nemlig at betingelserne for at drive erhvervsvirksomhed i Danmark ikke er særlig gunstige. Det er også et bevis på, at man bør tænke på nogle af de ting, som vi ofte har fremført fra fremskridtspartiets side, bl. a. at indkomstskatten jo er en afgift på dansk produktion. Det er vel nok således, at Det Danske Stålvalseværk via dets medarbejdere indbetaler noget, der ligner 75 mill. kr. årligt i indkomstskat. Det er et beløb, som direkte er en omkostning ved produktionen af stål i Danmark.

Man må også lægge mærke til, at virksomheden har haft kurstab på udenlandske lån på noget, der ligger omkring 65 mill. kr. i regnskabsåret 1977. Det er også en alvorlig

[Askjær Jørgensen]

faktor i en virksomhed. Det svarer vel til en 6-7-8 pct. af omsætningen. Det er en faktor, som ikke burde være til stede, og som ikke ville være til stede, hvis dette var et samfund, der havde orden i sine pengesager, så man ikke skulle på lånemarkedet, men kunne låne indenlands.

Når man studerer bemærkningerne til forslaget, så får man jo forelagt, at det egentlig er en virksomhed, der har midlertidige vanskeligheder, og hvis ellers virksomheden nu bliver hjulpet, så vil det ret hurtigt blive lukrativt, det vil igen blive en god forretning med stort afkast. Det er ligesom det, man forsøger at lægge i det både fra virksomhedens side og fra regeringens side.

Hvis man dernæst begynder at studere lidt i, hvem der ejer Det Danske Stålvalseværk, kigger på aktionærkredsen, så kan man næsten forundres, ja, man stiller sig det spørgsmål: hvordan kan det være, at disse mennesker, som står bagved som aktionærer, egentlig vil være bekendt at komme og bede om disse penge hos de danske skatteydere? Det vil være penge, som skal betales af andre virksomheder og deres medarbejdere. Gennemfører man dette, så må man i hvert fald foretage den afvejning, om den skat, man kræver op hos mindre tekstilindustrier, f. eks. i Herning, skal bruges til at holde liv i et stålvalseværk i Frederiksværk.

Det er nogle problemstillinger, som vi bør tage med ind. Jeg personlig kender hundreder af industrivirksomheder i Ringkøbing amt, der beskæftiger sig med tekstilproduktion, der er i nøjagtig tilsvarende vanskeligheder. Vi vover os ud på et plan her, hvor vi let kan få svenske tilstande. Jeg advarer meget imod, at Danmark vover sig ud i den situation, Sverige har rodet sig selv ind i.

Man må så stille det spørgsmål, om det, regeringen her vil, mon er at støtte nogle aktionærer, eller om den vil holde liv i nogle arbejdspladser. Det rigtigste måtte nok være, hvis skatteyderne skulle gå ind i dette her, at aktionærerne forstår, at så er det nødvendigt, at de afskriver deres indestående, og at man gør det til en 100 pct. statsejet virksomhed. Aktionærerne må forstå, at enten må de påberåbe sig, at de har nogle midler, de kan køre det videre for, og så må de selv sørge for finansieringen, eller også bør de, hvis skatteyderne skal ind i det, altså kunne acceptere, at de skal afskrive deres aktier. Det

er nogle ting, som vi forventer at kunne drøfte med ministeren under udvalgsarbejdet.

For fremskridtspartiet er det en meget alvorlig sag. Vi vil gerne medvirke til at klare den, men vi kan ikke acceptere, at man ukritisk skal sluge ministerens forslag. Vi mener, det er nødvendigt, at man bruger skatteydermidler til at bevare arbejdspladser fremfor at styrke aktionærer.

Ellemann-Jensen (V):

I venstre er vi absolut ikke tilhængere af, at statsmagten går aktivt ind i erhvervslivet. Vi mener, at der i vore nordiske lande ses så klare eksempler på, hvad en sådan udvikling fører med sig, at det bør afskrække alvorligt fra efterligninger, og vi er principielt betænkelige ved at bryde de liberale spilleregler, der gælder for dansk industri.

Men ingen regel uden undtagelse, og i tilfældet Det Danske Stålvalseværk ser det ud til, at vi finder en undtagelse. Der er tale om en virksomhed, der i ganske usædvanlig grad har betydning for en by og en egn, og en kraftig reduktion for slet ikke at tale om en egentlig nedlæggelse af virksomheden ville få uoverskuelige følger for det nordsjællandske område.

Hertil kommer de helt specielle forhold, der gør sig gældende for stålindustrien i Europa. I Danmark har vi jo en stålindustri, der er forholdsvis mindre end i de fleste andre EF-lande, og vi rammes derfor forholds-mæssigt hårdt af EFs nye stålpolitik, der på forskellig måde søger at løse de europæiske stålindustriers problemer ved at kræve højere priser af de stålforbrugende erhverv.

Det positive ved denne politik er bestræbelserne på at begrænse kapaciteten i europæisk stålindustri, og i en udvikling, hvor man med dette sigte skaber prisstøtteordninger for europæisk stålindustri, og hvor vi tillige ser mange forskellige former for direkte støtte i andre EF-lande, må vi gøre op med os selv, om vi ønsker at bevare en dansk stålindustri. Hvis den danske stålindustri ikke hævdede sig op over det europæiske gennemsnit, så var svaret let: så skulle vi naturligvis opgive at holde den stålindustri kunstigt i live. Det ville være i god overensstemmelse med den internationale arbejdsdeling, som jo specielt Danmark har skabt sin velstand på.

[Ellemann-Jensen]

Men sådan er situationen ikke. Efter hvad der er oplyst for os, ligger Det Danske Stålværværk i toppen, hvad angår effektiv produktion, og de eksportresultater, som virksomheden kan fremvise for de seneste år, taler deres tydelige sprog. Lægger vi hertil virksomhedens betydning for behandlingen og genanvendelsen af dansk skrot, så kan det være god menning i at give en håndsækning til virksomhedens overlevelse i en tid, hvor den stilles over for konkurrence fra andre landes statskasser, og hvor der er udsigt til, at en sådan håndsækning kan gøre en fortsat rentabel produktion mulig.

Det er jo vanskeligt for os at bedømme forudsætningerne for de regnskabsopstillinger, som ledsager lovforslaget – de kan måske forekomme lidt optimistiske – men vi har noteret os ministerens helt klare tilkendegivelse af, at det er en absolut forudsætning for statens deltagelse, at kapitaltilførslen kan sikre Det Danske Stålværværks beståen på længere sigt som rentabel virksomhed. Ud fra den forudsætning er vi villige til at give lovforslaget en positiv behandling i udvalget.

Vi er tilfredse med, at man har valgt en så forholdsvis neutral form for statsligt engagement i virksomheden, at man ikke yder driftssubsidier, men fortsætter den linje, der blev lagt ved grundlæggelsen af Det Danske Stålværværk for snart 40 år siden. Jeg skal understrege, at tilfældet Det Danske Stålværværk af os absolut bliver betragtet som et særtilfælde.

Til slut må jeg sige, at der jo ikke bliver lang tid til udvalgsarbejdet, og i betragtning af, at ministeriet opgiver at have modtaget revisors materiale for over 2 måneder siden, så kan man jo nok spørge om, hvorfor i alverden ministeren kommer her med det i sidste øjeblik. Det giver os ikke særlig rimelige arbejdsvilkår, hr. minister.

Kjelgaard (KF):

Jeg synes, det er tankevækkende, at den internationale markedspris på stål ligger så lavt, at bogstavelig talt ingen stålværker i dag kan producere til lønnende priser, og alligevel producerer man. Næsten alle i hvert fald europæiske stålværker er i vanskeligheder, og mange lande yder milliardbeløb i støtte til stålproduktionen, eller også er hovedparten af industrien nationaliseret eller statsejet.

Hvis vi sammenligner vort eneste danske stålværk med tilsvarende værker i andre lande, må vi konstatere, at selv om Stålværværket i Frederiksværk giver underskud, så er underskuddet eller tabet pr. produceret ton stål meget beskedent. F. eks. i Sverige er tabet trods statstilskud ca. 5 gange så stort; i Belgien, Frankrig og Italien 3-4 gange så stort; i Norge og England mere end dobbelt så stort og i Tyskland ca. 50 pct. større end i Danmark. Det eneste værk, der producerer med ca. 10 pct. mindre tab end Danmark, ligger i Holland og anses normalt for et af de mest effektive værker i Europa. På den baggrund må vi konstatere, at Stålværværket i Frederiksværk er forholdsvis fornuftigt drevet.

Selv om vi i det konservative folkeparti ikke er tilhængere af statstilskud, så mener vi alligevel, at den her foreliggende situation er helt speciel. Det er en stor arbejdsplads, der står på spil, og ikke nogen helt almindelig arbejdsplads, men det eneste stålværk, vi har. Vi mener, det er af afgørende betydning, at vi bevarer denne virksomhed på danske hænder, og af flere forskellige grunde.

For det første repræsenterer den mange arbejdspladser, som en hel by, ja, sågar en hel egn er meget afhængig af. For det andet har den stor miljømæssig betydning, fordi den er med til at holde naturen ren ved at bruge skrot som råprodukt. For det tredje er det den virksomhed, der er toneangivende inden for genbrugsområdet. For det fjerde er den ikke særlig valutakrævende, fordi hovedparten af råprodukterne er her i form af det, jeg allerede har nævnt. Endelig for det femte, og det er måske det alvorligste, når det kommer til stykket, er det eneste realistiske alternativ en nedlæggelse af virksomheden med en enorm arbejdsløshed til følge eller salg til udlandet med måske samme resultat. Det vil være den dyreste løsning.

Jeg har indtryk af, at de beregninger og redegørelser, der ligger til grund for lovforslaget, er forholdsvis realistiske. Jeg tror på, når vi sammenligner med de europæiske lande, jeg her har nævnt, at Stålværværket i Frederiksværk har en fremtid for sig med lønnende produktion, hvis de rationaliseringer, der omtales, bliver gennemført, og hvis man hele tiden har prisudviklingen under kontrol.

[Kjølgaard]

Derfor kan vi undtagelsesvis gå ind for forslaget under de forudsætninger, der er nævnt i bemærkningerne, nemlig at bestyrelsen selv fremskaffer de 54 mill. kr. til udvidelse af aktiekapitalen, og at der i størst muligt omfang tages hensyn til de ansatte. Jeg betragter det som en selvfølge, at det lån, staten yder, ikke alene, som der står i bemærkningerne, kan tilbagebetales, men skal tilbagebetales, når der bliver mulighed for det, og jeg betragter det som lige så stor en selvfølge, at statslånet forrentes og afdrages, inden der udbetales udbytte til aktionærerne.

Melchior (CD):

CD er enig med en række af de partier, der allerede har haft ordet, i, at vi her står over for en undtagelse, der bekræfter en regel.

Man kan naturligvis nemt få lidt gåsehud ved at tænke på de ret mange byer og egne her i landet, som i lighed med den by, der her er tale om, er domineret af en enkelt storvirksomhed. De fleste af disse storvirksomheder, måske dem alle, er dygtigt drevet, bygger på gode ideer og har bevist deres stabilitet, men der kan jo ske ting også uden for de pågældende virksomheders egen kontrol, ting kommende udefra, som ret pludselig kan forrykke grundlaget for en af disse storvirksomheder. Men det må naturligvis blive op til det lokale styre, i hvilken udstrækning man vil lade udviklingen tage en sådan fart i sit område, at man lader denne enkelte virksomhed, byggende på en enkelt artikel eller i hvert fald et smalt sortiment, dominere erhvervslivet, beskæftigelsen i byen eller på egnen i så stor en udstrækning, som vi altså ser det en række steder. Det er farligt, og jeg kender byer, som bevidst fører den politik ikke at komme i en sådan situation.

Når vi har hørt klager fra bystyret over, at man burde have været bedre orienteret, hvad jeg ikke skal bestride kan være tilfældet, for det har jeg ingen indsigt i, så må man altså samtidig erindre sig, at det pågældende bystyre jo har været vidende om sin situation og derfor måske i tide selv skulle have taget initiativ til at skaffe sig denne indsigt.

Som sagt kan undtagelser forekomme. Jeg erindrer om lånet til B&W i sin tid. Det var en sag, der på lignende måde, og ikke præcis på samme måde, var en sådan undtagelse,

og som fik et godt forløb, og som altså var ét eksempel på, at det kan gå godt, hvad vi håber at det også vil gøre i dette tilfælde.

Mit parti har også den tro på og tillid til virksomheden og til de forudsætninger, som handelsministeren har lagt til grund for sit forslag, som vi føler er udformet på en måde, som man kan tilslutte sig trods de betænkeligheder, der naturligt er. Betænkelighederne gælder også den korte tid, der er til rådighed. Der er bl. a. af fremskridtspartiets ordfører rejst en række spørgsmål, som man nok vil se dukke op under udvalgsarbejdet og med betydelig berettigelse, men som der næppe vil være tid til at få grundigt gennemarbejdet i denne omgang. Også af den grund – nemlig altså overskueligheden af eventuelle konsekvenser på lang sigt – er det beklageligt, at vi er stillet i en situation, hvor vi ikke bare må medvirke, for det skal og vil vi, men hvor vi må gøre det, også selv om vi ikke når i den korte tid, der er til rådighed, at få tingene gennemarbejdet grundigt nok.

Vi må vise den tillid til virksomheden, til dens revision og til regeringen, at vi regner med, at det, der er lagt på bordet foran os, er så stabilt og troværdigt, at, om jeg så må sige, vore betænkeligheder kan overvindes, således at vi kan stemme for dette lovforslag i den endelige udformning, det nu måtte få, idet vi lader ansvaret for det ligge mest hos de mennesker, som har den indsigt, som vi vel ikke kan nå at få, og som det vel også vil være betænkeligt at bringe for langt ud. Hvis det skulle være handelsministerens synspunkt, så vil jeg sige, at det er også et erhvervssynspunkt. Det kan nok ikke nytte i sådanne sager at gøre det alt for vidtløftigt, således at alt for mange kender sagen til bunds.

Altså en positiv tilslutning fra CD.

Bjørn Poulsen (SF):

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det ikke ligefrem er en af SFs livretter, den slags ting her, men vi har før været med til at give erhvervslivet støtte på den ene eller den anden måde, og vi vil da også være med igen, for vi er klar over, at der ligger nogle meget, meget store problemer, ikke mindst beskæftigelsesmæssige problemer, hvis ikke man på den ene eller den anden måde går

[Bjørn Poulsen]

ind og hjælper Stålvalseværket rent økonomisk.

Der er imidlertid nogle ting ved dette forslag, som ærligt talt ikke er nemme at sluge. Alene det, at man skal ned til EF og have godkendelse for i det hele taget at kunne yde disse lån og garantier. Det synes jeg tyder på, at vi også på det område inden for EF efterhånden er kommet alt for langt ud. Dette er et af eksemplerne på, at vi i mange tilfælde taber meget på denne statsubsidiekonkurrence, der efterhånden foregår. Det gælder jo både inden for stålområdet og inden for skibsværftsområdet m. v.

Men det er en meget stor arbejdsplads, det er en arbejdsplads ved en by, som ikke har ret mange andre arbejdspladser, og hvis det skulle gå hen og ske, at Stålvalseværket skulle lukke, så må vi jo nok sige, at det er en katastrofe for Frederiksværk.

Vi kan gå med til det her, men jeg vil ligesom den konservative ordfører rigtignok håbe, at der ikke udbetales udbytte til aktionærerne, før man begynder at betale af på disse lån. Jeg tror, handelsministeren vil være enig med os i, at det i hvert fald må være et rimeligt krav at stille. Det kan ikke være rimeligt, at den slags lån skal kapitaliseres på den ene eller den anden måde. Kan vi få et ja fra handelsministeren på, at man tænker på at stille betingelser i den retning, så vil vi være lidt mere glade for at gå ind for et forslag som dette.

Som sagt, vi er positive over for forslaget, men det er altså ikke vores livret.

Freddy Madsen (DKP):

Da vores ordfører er optaget af andre vigtige ting i huset, skal jeg gøre et par bemærkninger om det foreliggende forslag.

Her står vi jo over for en af de typiske ting i vort kapitalistiske samfund: i en situation, hvor krise, afsætningsvanskeligheder og andre af de onder, som hører samfundet til, kommer ind over virksomhederne, så kommer også de, som ellers er tilhængere af det private initiativ, til staten og vil have tilskud. Det er staten, der i sådanne situationer skal optræde som hjælper.

Det er en yderst alvorlig sag, vi står over for, på to punkter. Det drejer sig om 2.500 mand, hvis arbejde er i fare, og det må vi naturligvis tillægge overordentlig stor betyd-

ning. Det er for det danske samfund samfundsnyttigt at have en stålproduktion. Begge dele vil vi absolut medvirke til at opretholde.

Men jeg er ikke sikker på, at det foreliggende forslag er det rigtige. Når nu de private kapitalister selv kommer og siger, at de er ude af stand til at klare problemerne, så burde staten vel tage konsekvensen af det og sige: det er en samfundsmæssig opgave, og så må staten overtage den pågældende virksomhed. Det kan godt ske, at det ville komme til at koste noget mere end dette forslag her, men til gengæld ville samfundet også få den reelle bestemmelsesret over, hvordan det skulle foregå på længere sigt. Og det er det, som vi synes man skulle arbejde efter. Det kan ikke være rigtigt, at staten bare skal komme og indskyde denne kapital, mens det stadig væk er de private virksomhedsindehavere, som kan skalte og valte med den virksomhed, ligesom de vil. Det hjælper ikke meget, at staten får en tilfornet i bestyrelsen, som ikke har nogen afgørende indflydelse, men som blot kan følge med i ulykkerne, efterhånden som de melder sig. Det er den ene side af sagen. Det er det, vi vil gå ind for. Hvis der ikke kan opnås flertal for dette mere vidtgående forslag, som vi stiller, så må der i det mindste sikres arbejderne i virksomheden afgørende indflydelse på den videre drift. Det må være et minimumskrav, hvis staten skal gå ind på den måde, som det foreslås her.

Jeg kan slet ikke forstå, at den socialdemokratiske ordfører kan være tilfreds med, at de 600 mand, som skal fyres, er blevet orienteret om, at det skal ske. Det må være sådan, at arbejderne i høj grad kommer ind i bestemmelsesprocessen, og der må efter min mening også som et minimumskrav sikres, at de, der måske nødvendigvis må fyres, i lighed med, hvad der er sket i andre virksomheder, må sikres en rimelig efterlønsordning. Det kan ikke være sådan, at de bare skal hældes på gaden uden noget som helst. Det er jo så smukt at tale om naturlig afgang. Det, der alt for lidt tales om – det viser jo de 200.000 arbejdsløse, vi har – er den naturlige tilgang; den lukker man jo samtidig for. Derfor er problemet ikke så enkelt.

Vi ønsker altså at bevare Stålvalseværket, vi vil bevare arbejdspladserne; men vi synes også, det skal gøres på en ordentlig og an-

[Freddy Madsen]

stændig måde, ved at staten direkte går ind og overtager virksomheden.

Bolvig (RV):

I vores ordførers fravær skal jeg komme med enkelte kommentarer til det af handelsministeren fremsatte forslag.

Det vil, som mange har været inde på, være en ulykke for det danske samfund, hvis en national stålproduktion må opgives. De mange indlysende grunde, som var årsag til oprettelsen af Det Danske Stålvalseværk i 1940 med statslig medvirken, gælder også i dag. Olie- og stålprodukter er essentielle for det danske samfund, hvorfor en så stor forsyningsikkerhed som muligt er af betydning.

Staten var en af fadderne ved dansk stålproduktions fødsel og har derfor et særligt ansvar, som er så meget lettere at bære, som vi kun har gode erfaringer. De statslige midler, som blev stillet til rådighed i såvel 1940 som 1947, er for længst blevet betalt tilbage, og der er absolut begrundet håb om, at et moderniseret valseværk vil kunne gøre det samme.

Det radikale venstre er modstander af, at staten økonomisk skal blande sig i det private erhvervslivs forhold, men erkender, at der kan opstå situationer, hvor det er både klogt og nødvendigt, således her, hvor værket kæmper mod statssubsidierede konkurrenter i næsten alle lande i Europa og har gjort det med langt mindre underskud i øvrigt end andre. Hvis valseværket får den påtænkte økonomiske transfusion, vil vi få et af verdens mest moderne og konkurrencedygtige stålværker.

En lukning vil øge arbejdsløsheden og skabe en desperat situation for Frederiksværkområdet. Hvis vi ikke griber ind, vil dette område med ét slag blive et egnsudviklingsområde, der så på anden vis vil kunne opnå økonomisk bistand fra staten.

Med hensyn til dem, der bliver ledige, også selv om staten griber ind, er jeg sikker på, at handelsministeren vil tale med arbejdsministeren om at sørge for at sikre disse ofre så godt som overhovedet muligt.

En lukning vil også belaste betalingsbalancen og vil modvirke de bestræbelser, vi i dette ting gør os for at fremme genbrug, så trods principiel modvilje kan det radikale

venstre medvirke til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Som det er sagt indtil flere gange heroppefra, drejer dette lovforslag sig om en virksomhed, der er i en ganske særlig situation på mange forskellige måder. Kristeligt folkeparti er heller ikke tilhænger af, at man bare skyder penge ind i virksomheder, men vi mener, at dette tilfælde er så specielt, at vi ikke kommer uden om, at der her må hjælpes.

Flere har nævnt starten omkring 1940, hvor man også fik at mærke, hvilke vanskeligheder vi er i, når vi ikke selv har en stålproduktion herhjemme. Der kan komme vanskeligheder igen, og derfor kan det være nyttigt at sikre, at vi har virksomheden. Vi har hørt noget om de problemer, der er på forskellig vis, og det er måske rigtigt, som det er fremhævet fra fremskridtspartiet, at en del af vores lovgivning har medvirket til at skabe de vanskeligheder med kurstab o. lign., som man måske nu skal prøve at sætte ind over for. Men som situationen er nu, er vi, uanset hvad vi har gjort forkert, simpelt hen nødt til at finde ud af, hvordan vi kan hjælpe så godt som muligt.

Jeg tror også på efter drøftelserne indtil nu, at der er et flertal for at få gjort dette så godt som overhovedet muligt. Kristeligt folkeparti er da også indstillet på at hjælpe, fordi vi finder, det er af betydning at have denne virksomhed, bl. a. på grund af dens genbrug af skrot. Hvad skulle vi gøre ved alt det, hvis virksomheden deroppe lukkede? Hvilke udgifter ville det medføre?

Der er så mange ting, som jeg ikke skal komme ind på i detaljer nu, men jeg skal bare sige, vi er positive over for lovforslaget og håber, at vi kan få et godt resultat, der virkelig kan være til gavn for os alle.

Ib Christensen (DR):

Stålindustrien har haft alvorlige problemer i de seneste år. Det hænger ikke mindst sammen med nedgangen i skibsbygningen, men også konjunkturtilbagegangen i almindelighed og strukturelle problemer har gjort sig stærkt gældende. Dertil kommer overproduktion på grund af voldsomme nationale subsidier, og regeringen foreslår altså her, at også Danmark skal betræde denne skæve, uhold-

[Ib Christensen]

bare og farlige vej; dertil kommer så konkurrencen fra ståtshandelslandene. Der er altså mange grunde til, at stålindustrien har store problemer.

Den 8. maj havde vi i Europa-Parlamentet en drøftelse af stålindustriens problemer, og det blev da oplyst, at alene Frankrig har øst 13 mia tunge francs svarende til 17 mia kr. i national støtte fra den franske statskasse til den franske stålindustri. I Lorraine og andre områder drejer det sig om hundredtusinder og atter hundredtusinder af arbejdspladser. Det er derfor efter min mening illusorisk at tro, at man ved at poste penge i Det Danske Stålværværk vil være i stand til på længere sigt at sikre denne arbejdsplads.

EF-Kommissionen har jo den målsætning at prøve at fjerne de nationale støtteordninger, og jeg tillader mig at minde om, hvad der står i Industrirådets årsberetning, som vi netop har fået. Der står på side 22, at noget af det, som Danmark lagde vægt på, da man overtog formandskabet, var, at der blev grebet ind over for de konkurrenceforvridende følger af nationale støtteordninger i EF. Det blev i denne forbindelse anbefalet, at den danske regering går ind for følgende principper for statsstøtte:

»at enhver statsstøtteordning indeholder en tidsplan for afvikling, at der er transparens, dvs. Kommissionen skal sikre,

at man til enhver tid har overblik over antallet og omfanget af statsstøtteordninger i medlemslandene, og

at subsidier kun kan gives på en måde, der har strukturforbedrende virkning, hvilket f. eks. ikke er tilfældet med tilskud til lønninger og andre driftsudgifter.«

Det er altså imod den proklamerede politik, man har, at man nu betræder denne vej, som om vi kunne konkurrere med andre landes statskasser eller med de midler, Frankrig investerer på dette område.

Der er tale om enorme strukturproblemer, og der er tale om, at man i de områder, der er tale om her i Centraleuropa, ikke mindst i Frankrig og i Belgien, har nogle problemer og ikke noget alternativ. Hvad man end vil mene om problemerne i Frederiksværk, kan man godt sige, at der er ikke så langt til andre arbejdspladser, hvis man vel at mærke fører en økonomisk politik, der prioriterer beskæftigelsen som nr. 1, i stedet for den

økonomiske politik, man fører i øjeblikket her i landet.

Sandheden er jo, at hvert tredje stålværk er overflødig, hvert tredje stålværk burde nedlægges, og den konsekvens burde man tage. Man burde også erkende, at en produktion af denne art ikke egner sig for Danmark, at Danmarks interesse er at være stålforbruger, det har beskæftiget 175.000 arbejdere, mens der kun er 2.500 ansatte på Stålværværket. Jeg vil gerne stille det spørgsmål til ministeren: hvor mange af de 2.500 er fremmedarbejdere? Jeg er bekendt med, at der er adskillige fremmedarbejdere, men jeg ved ikke hvor mange. Det vil jeg gerne have at vide.

Jeg tror, at et af problemerne foruden de andre ting, jeg har nævnt her, er, at man har overinvesteret. Det er prisværdigt, at man har kunnet klare sig så længe uden national statsstøtte, men jeg mener ikke, det er en offtentlig interesse at yde støtte i dette tilfælde. Andre virksomheder kan komme i vanskeligheder, Danfoss, Pedershaab og andre virksomheder, der er dominerende i et enkelte område. Vi kender problemet tidligere fra B&W.

Vi er altså imod. Vi betragter det som kortsigtet, og vi kan heller ikke rigtig se nogen ende på dette. Kommissær Davignon sagde i den debat, jeg refererede til, at man arbejder med planer om strukturændringer på hele dette område. Han stillede i udsigt, at først omkring 1985 eller senere kunne der være tale om noget, der ligner en tilbagevendende til frie konkurrencevilkår eller til, at man afvikler nogen som helst del af de støtteordninger, der er tale om i det kæmpemæssige kartel, som EFs kul- og stålunion er.

Vi mener altså ikke, at dette er sagen, og vi må afvise lovforslaget som værende absolut imod danske interesser på længere sigt, også danske erhvervsmæssige interesser, for det bliver de andre erhverv, der kommer til at betale de subsidier, som her skal øses i danaïdernes kar.

Wilhelm (VS):

VS er enig i, at en virksomhed som Stålværværket bør findes her i landet, og det er vi, fordi der dér produceres stål hovedsagelig af skrot for næsten 1 mia kr. om året. Der spares valuta, det giver beskæftigelse, det

[Wilhelm]

sikrer en vis ressourcebeskyttelse gennem genbrug, og det klarer visse miljøproblemer, som dette samfund ellers ikke er indstillet på at klare. De udnyttede blikdåser får man ikke fjernet, medmindre det kan betale sig at fjerne dem, og det har det kunnet ved denne produktion.

Men vi er uenige i den måde, man her foreslår at denne arbejdsplads skal sikres på. Man vil have, at staten går ind med garanti-kapital og såkaldt ansvarlig lånekapital, hver gang der er driftsunderskud, og man vil have, at staten træder ud, hver gang der bliver overskud. Og det her er jo ikke første gang, heller ikke for Stålvalseværkets vedkommende.

Så taler man om, at hele miseren skyldes stålpriserne. De, der kan huske bare et par måneder tilbage, til debatterne om værftsindustrien, ved, at da talte man om, at hele miseren i værftsindustrien skyldtes de forhøjede stålpriser, og nu taler man for Stålvalseværkets vedkommende om, at hele miseren skyldes de alt for lave stålpriser. Begge dele kan naturligvis ikke være rigtigt, og ingen af delene er rigtige. Det er ikke det, der er forklaringen. Forklaringen er den generelle krise i det kapitalistiske samfund, som gør både værftsindustriens og stålproduktionens kapacitet for stor til den tomgang, systemet kører i i øjeblikket.

De driftsresultater, der er lagt frem i bilagene her, viser jo, at mens man på Stålvalseværket regnede med at kunne leve videre med boomen, var der faktisk i en kort overgang i de gode år et overskud på 300 mill. kr. Hvor er de blevet af? Det svarer nogenlunde til det, man kræver nu. Er de udbetalt i udbytter? Det fremgår ikke. Højest sandsynlig er i hvert fald en del af dem udbetalt i udbytter, og det til trods for at man både fra værket's egen decemberhenvendelse til handelsministeriet og fra revisionsberetningen, som handelsministeriet har ladet udarbejde, har kunnet vide hele tiden, at det her gik ikke som en fortsat rentabel virksomhed uden yderligere investering. Det fremgår jo både af decemberhenvendelsen og af revisionsberetningen.

Men i de gode år med 300 mill. kr. i overskud øgede man alligevel gælden med 500 mill. kr. Jeg ved godt, at der er foretaget investeringer, men jeg er temmelig sikker på – det fremgår ikke af materialet her – at der

også er udbetalt et udbytte, som der viser sig ikke at have været nogen baggrund for, og så kommer man nu og vil have skatteyderne til at bistå, når det viser sig, at det udbytte blev betalt, uden at der faktisk var dækning for det.

Vi er indstillet på, at værket bør kunne fortsætte, men ikke på de her betingelser. Bemærkningerne til lovforslaget indeholder ikke ét ord om de nærmere vilkår, som det i henhold til § 2 helt skal være overladt til handelsministeren og finansministeren at fastsætte, men det er klart nok efter forslaget og bemærkningerne, at man til en privatvirksomhed reelt betingelsesløst vil lade skatteyderne punge ud og garantere for lån, ikke for at redde arbejdspladsen, for det kunne gøres på anden vis for de samme penge, men for at redde den private aktiekapital, som ellers faktisk i dag er tabt for de private aktionærer.

VS er villig til seriøst at drøfte en redning, men af en helt anden struktur end den her foreslåede.

Må jeg sige til sidst: hvad er det egentlig, der gør, at det har sådan et hastværk? Jeg mener, at der er masser af ting, der kunne trænge til bare en rimelig undersøgelse undervejs, og der er vel ikke noget, der lukker hverken i juni eller juli.

Det kan konstateres her i dag, at der vil være et flertal for at redde virksomheden. Det, vi snakker om, er måden. Vi kunne ønske oplyst, om der eksisterer en mulighed for Stålvalseværket's indretning til produktion af gasstålrør, således at ikke bare de 1.900 arbejdspladser, men også de 600 mand, man nu vil fyre, kunne reddes. Jeg ved godt, at den nuværende direktør, Erland Thrane, for få uger siden i radioen udtalte med den arrogance, som også Industrirådet har udvist over for gasinvesteringerne, at det kunne slet ikke komme på tale, for det ville koste en merinvestering på 100 mill. kr. Men hvis denne merinvestering på 100 mill. kr. virkelig ville sætte Stålvalseværket i stand til at levere væsentlige dele af det danske naturgasnet – det er muligt, det kun er søledningen, det er også muligt, det kun er jordforbindelserne – er her en perspektivrig merinvestering i modsætning til det meste af det, der ligger her.

Jeg mener, at sådan nogle ting burde undersøges først. Jeg mener, at der er tid nok, og jeg mener, at det forslag, der ligger her, i

[Wilhelm]

hvert fald er tilpas perspektivløst og forkert i sin vægning til, at det vil VS i hvert fald ikke medvirke til.

Lindinger (EP):

Jeg må complimentere handelsministeren for det initiativ, der er taget her. Det er ikke ubekendt, at erhvervspartiet som et af sine mål har at få oprettet et erhvervsministerium, og et sådant erhvervsministerium skulle netop være kreativt mere end administrativt. Det initiativ, der her tages, er efter min mening i høj grad en kreativ ting, og det er gjort på den helt rigtige måde, idet man har bedt et af landets allerbedste, fineste, mest fremragende revisionsfirmaer, som også har forstand på andet end revision, om at bedømme Stålvalseværkets fremtidige muligheder, hvis det fik en injektion af en eller anden art. Det har man fået gjort op, og vi kan nære ret stor tillid til, at det er rigtigt.

Nogle af de tidligere talere, specielt fra borgerligt hold, har været meget forbeholdne og talt om undtagelsen, der bekræfter reglen. Men ligesom vi i krisetider må føre indkomstpoltik, kan man også sige, at man i krisetider i hvert fald bør have øjnene henvendt fra statens side på at bevare arbejdspladser. Staten er trods alt os alle sammen, og vi må hjælpe hinanden med at bevare arbejdspladserne. I dag, hvor man ved at åbne Statstidende kan se konkurs på konkurs, er der alt for stor en nervøsitet i samfundet. Hvis staten, altså os selv, kunne gøre lidt mere – og det kan vi ved initiativer af denne art – så kunne vi bevare mange arbejdspladser, som så igen kunne blive levedygtige, når en krisesituation var overstået.

Det, der er bedømt her af revisionsfirmaet, er Stålvalseværkets fremtidige muligheder, og de er eksperter i det. Hele samfundet vil være interesseret i, at Stålvalseværket får denne injektion. Jeg vil ikke være med til disse forbehold, for der er ganske givet i dette samfund andre virksomheder, som kan trænge til hjælp. Man må – jeg havde håbet, det kunne ske i et erhvervsministerium – netop have øjnene henvendt på, hvor vi skal sætte ind. Det er det, man gør her; man burde bare gøre det mange flere steder og meget mere konsekvent. Derved kunne man redde samfundet over en krisesituation, ligesom vi forsøger at gøre med indkomstpoltikken. Det

bør ikke være noget, man skal skamme sig over eller kalde et direkte statsindgreb. Det er det vel nok, men på den anden side er det et godt, velfunderet forsøg på at redde arbejdspladser for en masse mennesker, og den slags initiativer burde vi have mange flere af. Derfor complimenten.

Desværre er erhvervspartiet – i hvert fald indtil det kommende valg – ikke stort nok til at deltage i udvalgsarbejdet, men vil med garanti stemme for forslaget, når det kommer til afstemning.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne takke for den positive modtagelse, forslaget har fået hos et meget stort flertal af dette tings medlemmer. Så vidt jeg kunne høre på de ærede ordførere, var der kun én, der tog absolut afstand, og det var repræsentanten for retsforbundet, mens jeg forstår, at repræsentanten for fremskridtspartiet og fra venstresocialisterne tog betinget afstand fra forslaget.

Det har været fremhævet, måske lidt syrligt, fra venstres ordfører, at der var lidt vel knap tid til at behandle dette; sætter man det i forhold til den tid, vi havde benyttet, så var der grund til at beklage det, kunne jeg forstå på hr. Ellemann-Jensen. Jeg vil gerne sige, at vi har i handelsministeriet, som altså i denne sag virker som erhvervsministerium, gjort en meget aktiv indsats for at behandle sagen hurtigt, men også grundigt. Så snart vi havde modtaget revisionsfirmaets analyse, gik vi i gang med dyberegående drøftelser med værket, med miljøministeriet, med arbejdsministeriet og med andre, som skal bedømme konsekvenserne af, at vi påtager os nye forpligtelser. Jeg mener, det er så væsentlig og alvorlig en sag, at den må grundigt undersøges og grundigt underbygges, når det ender med, at vi kommer her til folketinget og beder om tilslutning til, at samfundet via sine skattemidler stiller penge til rådighed for en enkelt virksomhed. Det er helt klart en meget væsentlig sag at gøre noget sådant, og derfor må den også grundigt underbygges. Vi har altså handlet så hurtigt, som det overhovedet var muligt.

Man har rejst det spørgsmål, om vi så ikke kunne vente med at træffe afgørelse til senere og altså give udvalget og folketinget mere tid. Herom vil jeg sige, at det er vigtigt, at vi

[Handelsministeren]

får truffet beslutning, inden folketinget tager på sommerferie, fordi den garanti, som staten skal give for investeringsbanklånet, skal gives hurtigt, ellers kan man ikke fastholde dette gunstige lån. I forvejen har man fået udsættelse. Hertil kommer, at man også skal foretage den strukturtilpasning, som flere efterlyste. Jeg forstod på den ærede ordfører for retsforbundet, at vi slet ikke skulle være gået ind i sådanne overvejelser. Selvfølgelig, der sker, er en form for strukturtilpasning, idet man gennemfører en investering i yderligere modernisering, hvorved man også indskrænker antallet af ansatte. Det er i sig selv lidt smertefuldt i en periode, hvor vi har mangel på beskæftigelse, men det er en nødvendighed, hvis vi skal gøre os håb om, at Stålvæværket står sig, når processen er gennemført. Vi lægger netop vægt på, at Stålvæværket så ligger i toppen af de forskellige stålværker i verden, sådan at man har en rimelig chance for at klare sig, efter at injektionen har fundet sted. Og det tror vi altså på at der er en rimelig chance for.

Flere ordførere har været inde på problemet med de 600 mand, som bliver ledige, eller som ikke bliver beskæftiget, når moderniseringen har fundet sted. Vi har lagt megen vægt på under drøftelser med stålværket, at man finder en rimelig ordening, således at man gennem forskellige foranstaltninger, som også socialdemokratiets ordfører gik nøjere ind på, sikrer, at man ikke bare sender folk hen at stå i kø blandt de arbejdsløse. Jeg tror, vi har fået en rimelig ordening, som gør, at de mennesker, der ikke mere kan finde anvendelse efter moderniseringen, enten går af ved naturlig afgang, bliver efterlønnen eller førtidspensioneret, bliver omskolet eller får anden virksomhed at udøve enten på selve foretagendet eller udenfor. Det er klart, at det har vi lagt vægt på. Vi har samarbejdet meget med værket og de ansattes repræsentanter. Jeg vil gerne understrege, at det er mit indtryk, at der har været fuld overensstemmelse mellem ledelsen på Stålvæværket og de ansattes repræsentanter. Begge parter har været repræsenteret i de drøftelser, jeg og mine embedsmænd har ført med væværket, og jeg har fornemmet en fuld overensstemmelse og fuld opbakning bag det, der her foreslås.

Man har været inde på spørgsmålet: hvordan vil disse statsmidler nu stå sig i forhold

til den investerede aktiekapital? Jeg kan oplyse, at det, der er vores hensigt, er at lade midlerne blive i foretagendet, så længe det er nødvendigt for, at foretagendet kan klare denne periode, hvor det altså forbedrer sin konkurrenceevne i en situation, hvor masser af stålværker er ude for meget kraftige tilbageslag. Hvis og når situationen bliver forbedret, sådan at denne statskapital ikke mere er nødvendig, så er det vort ønske at få pengene ud igen, men så længe de står der, vil vi sikre os, at de bliver forrentet bedre end aktionærenes penge. Jeg skal forhandle med værket om, hvordan vi får en ordening på det. Min hensigt er at kræve, at de indbetalte statsmidler får en forrentning, der ligger over det eventuelle udbytte, der på et tidspunkt kan blive udbetalt. Og når så mulighederne er til stede, ønsker vi midlerne tilbagebetalt.

Vi tror ikke på, at vi ville være bedre stillet, hvis vi her havde stillet krav om, at det blev en aktiekapital, vi kom til at besidde. Sagen er jo den – det kunne jeg også forstå lå i det, flere ordførere var inde på, da de talte om denne side af sagen – at hvis vi kun skal have den indflydelse, der svarer til vor kapitals andel af den samlede kapital, vil det i dette tilfælde sige 40 pct., og så har man jo ikke den magt og indflydelse, som nogle af ordførerne efterlyste, for det forudsætter jo, at man har 50 pct. eller derover.

Konsekvensen af at kræve, at man skulle have magt og indflydelse, ville altså blive en ren statsovertagelse, hvad jeg overraskende nok opfattede at fremskridtspartiets ordfører gik ind for. Vi finder altså, at dette skal være en konstruktiv støtte, og vi opfatter den også, som hr. Lindinger gjorde det, som en kreativ form for erhvervspolitik. Men vi mener ikke, at det er et led i en socialiserings- eller nationaliseringspolitik, og ønsker ikke, at det skal være det.

Jeg kan sige til hr. Bolvig, der rejste spørgsmålet om at tale med arbejdsministeriet om de ledige, at vi har allerede gennemdrøftet disse problemer med virksomheden, med arbejdsministeriet og i handelsministeriet, og vi mener, vi allerede har fået tilstrækkeligt tilsagn fra virksomheden, der sikrer, at der finder en rimelig overgang sted, så man ikke får ulemper for dem, der ikke mere kan fortsætte på virksomheden, når den bliver rationaliseret yderligere.

[Handelsministeren]

Til hr. Ib Christensen, der også var inde på EF i denne forbindelse og det danske formandskabs rolle, vil jeg sige, at i modsætning til hr. Ib Christensen finder jeg ikke, at der er nogen uoverensstemmelse mellem det, vi her foreslår folketinget at gå ind for, og det, vi har slået til lyd for i EF-samarbejdet, for vi mener fortsat, at det gælder om at modvirke, at statsstøtte kommer til at virke konkurrenceforvridende, og vi mener fortsat, det er vigtigt at modarbejde tendensen til at konkurrere via statsstøtte. Men selv om vi har den holdning og er talsmænd for den i EF, så mener vi, at vi må erkende virkeligheden, som den er, og det er altså ikke lykkedes – til trods for at der er kræfter i EF, der arbejder for det – at nå så langt. Også her synes jeg det var lidt overraskende, at det netop var hr. Ib Christensen fra et parti, som er negativt over for EF, der fremhævede, at man burde komme længere på dette felt i EF, for sagen er jo den, at EF er det eneste internationale organ, der effektivt prøver at modvirke statsubsidier, og sagen er også den, at det hidtil er lykkedes inden for EF-landene at modvirke nationale tendenser til at gå meget videre ad den vej – ikke fuldkomment, men det er dog lykkedes at modvirke en hel del tendenser af national art i lande, som ville gå langt videre, hvis vi ikke havde haft EF.

Jeg skal slutte med at takke, og jeg skal love, at jeg vil stille alle de oplysninger og alt det materiale, vi har, til rådighed. Når det skal behandles, forhåbentlig hurtigt, i udvalget, formentlig erhvervsudvalget, vil vi være parate fra handelsministeriets side til at stille alt det bagomliggende materiale til rådighed, så vi kan gå ned i dybden, hvis man ønsker det på enkelte områder.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg kan straks love ministeren, at jeg for mit vedkommende gerne vil være med til at arbejde på højtryk i erhvervsudvalget for at se på det.

Jeg skal bekræfte, at ministeren hørte rigtig. Jeg sagde just ikke konkret, at jeg vil stille forslag om, at det skulle være en 100 pct. statsejet virksomhed, men jeg stillede det spørgsmål, om ikke det var det, man kunne få ud af det, når man betragtede situationen. Der er en stor flok aktionærer, måske 50–

55–60 stykker, og det er måske det, der er årsagen til, at man ikke rigtig har været handlekraftig. Det, der gør, at vi stiller det spørgsmål, om ikke det skulle gøres til en 100 pct. statsejet virksomhed – samfundsejet virksomhed, om man vil – er netop dette, at når vi kigger på aktionærkredsen, så må vi spørge: hvordan kan det være, der ikke blandt disse aktionærer er nogen, som ser det lukrative, profitten, i at få disse 300 mill. kr. indskudt og så få det til at køre? Det er, ligesom der er noget fordækt i bemærkningerne, når man påberåber sig dette. Det er sådan set det, der ligger til grund for, at vi stiller spørgsmålet: er der helt ædle motiver bag ved det hele? Vi skal naturligvis ikke påstå, at der er forkerte motiver, men man må stille det spørgsmål, når man gennemgår det hele, der ligger bag ved det.

En enkelt bemærkning til hr. Lindinger, der nævnede det med konkurs på konkurs. Ja, det er rigtigt. Hver gang vi bruger 100 mill. kr. skatteydermidler, så medfører det uvægerligt, at skatteskruen yderligere strammes og der er endnu flere virksomheder, der går konkurs. Vi må også sige til medarbejderne på virksomheden, at hvis vi skal gå ind i det her og bruge nogle skatteydermidler, så kan vi nemt gøre os skyldig i, at andre borgere i andre egne af landet bliver kastet ud i arbejdsløshed. Derfor er det rimeligt at trække problemstillingen frem, at der er flere sider af denne sag.

Ib Christensen (DR):

Ja, der er altså så mange sider i den, at fremskridtspartiet ikke rigtig kan finde sine egne ben i sagen.

Må jeg stille ministeren et spørgsmål igen, som jeg ikke fik svar på. Jeg spurgte: hvor mange fremmedarbejdere er der ansat på Stålvalseværket i Frederiksværk? Jeg håber, ministeren ved det. Ellers kan det selvfølgelig komme frem under udvalgsarbejdet, men det er ikke til så stor glæde for retsforbundet, fordi vi ikke er repræsenteret i udvalget. Hvis ministeren har tallet, ville det være meget rart at få det.

Ministeren mente ikke, der var nogen modsætning mellem den målsætning, man har proklameret fra det danske EF-formandskab med, at man skulle nedbringe de nationale subventioner, og så det, man

[Ib Christensen]

laver her. Det er da klart, at man svækker sin egen argumentation og sin egen position, når man selv laver det, man kritiserer de andre lande for at gøre. Ministeren bruger som undskyldning: ja men man må erkende virkeligheden, som den er. Det var jo også derfor, jeg prøvede at fortælle ministeren, at i Frankrig har man af den franske statskasse postet 17 mia kr. ud som nationale støtteordninger til stålindustrien. Her er det, jeg så stiller det spørgsmål: tror man, at Danmark kan blive ved med at konkurrere med andre og større landes statskasser? Det tror jeg ikke på.

At EF-Kommissionen prøver at bekæmpe disse ting, det er klart, men EF-Kommissionens ringe succes fremgår af det tal, jeg nævnedes for Frankrig, og fremgår af, at den danske regering kommer med et forslag som dette. Jeg mener selvfølgelig, at disse ting skal bekæmpes, ikke så meget i EFs regie, for det har jeg hverken ønsker om eller tro på at det kan, men inden for OECD og andre organer. Jeg ønsker navnlig ikke at medvirke til dette forslag, fordi jeg ikke mener, det er i den danske stats interesse på længere sigt.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg tror ikke – det er et svar til hr. Askjær Jørgensen – at Det Danske Stålvalseværk er et synderlig klart eksempel på en privat virksomhed, hvori man har indskudt penge for profittens skyld. Når man ser på virksomhedens tilblivelse, hvor samfundet var med til ud fra miljømæssige, beskæftigelsesmæssige og egnsudviklingsmæssige synspunkter at oprette værket, så ligger der også deri, at det ikke er et typisk eksempel på privat virksomhed, der er blevet gennemført for udbyttets skyld.

Hvis man ser på, hvordan det er gået med udbyttet igennem perioden, vil man også se, at det ikke har været et af de mest givtige foretagender, og hvis man ser på de kalkuler, som nu er opstillet for investeringerne i de nærmeste år, vil man også se, at i de nærmeste år er muligheden for at få udbytte af pengene ikke de bedste. Det må alt sammen føre til, at det selvfølgelig ikke er så let og ligetil for private aktionærer at skyde flere penge i; men man gør altså det, at samtidig med at vi skyder penge i, så udvider man aktiekapita-

len med 54 mill. kr., altså 50 pct. ud over de 108 mill. kr., der er i forvejen. Det er udtryk for en vis indsats, men den er givet ikke foretaget med profit for øje, men derimod ud fra det synspunkt, at man bør fortsætte denne virksomhed. Det kan godt være, at det ad åre bliver mere profitabelt, men den store profit tror jeg ikke nogen har i sigte netop med dette foretagende. Det er ud fra samfundsmæssige synspunkter vigtigt at bevare dette foretagende, ikke ud fra privatøkonomiske profitsynspunkter.

Jeg synes, kombinationen privat ejendomsret og statsindsigt har vist sig i dette tilfælde at være en god kombination. Jeg vil også sige til hr. Ib Christensen, at her har man jo oprettet en virksomhed, som gennemsnitlig er på et langt højere stadi end stålvirksomhederne i Europa under ét, og derfor er det ikke så anstrengende en affære at klare at holde denne virksomhed i spidsen på det tekniske område, som det er for meget gamle stålvirksomheder i Europa. Og derfor er det heldigvis heller ikke så stor en sag for den danske stat at holde liv i dansk stålindustri, som det f. eks. er for den franske at holde liv i fransk stålindustri. Her er niveauet altså betydelig bedre, gennemsnitligt, fordi vi kun har den ene, forholdsvis nye, moderne virksomhed.

Jeg kan desværre ikke oplyse hr. Ib Christensen om, hvor mange fremmedarbejdere der findes. Jeg ved, der findes nogle, jeg tror ikke, det er det store tal. Men jeg skal fremskaffe oplysningerne, og selv om hr. Ib Christensen ikke er medlem af udvalget, skal jeg lade oplysningerne fremkomme på en sådan måde, at hr. Ib Christensen bliver klar over det. Jeg tror altså ikke, der er så mange, men jeg vil sige, at for mig er det uden forskel for sagens realitet, om der er en stor eller en lille procent fremmedarbejdere, for denne virksomhed bør opretholdes. Jeg har været på virksomheden og talt med de ansatte, og jeg har konstateret, at langt det store flertal er danskere; det kan jeg i hvert fald oplyse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg dette som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af beløbsgrænser). (Lovforslag nr. L 231).

Eksemplarer er omdelt.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet:

Betænkning over:

Forslag til lov om regler for organisationers og foreningers bidrag til politisk virksomhed. (Lovforslag nr. L 19).

Forslag til lov om regler for organisationers og foreningers bidrag til politiske partier. (Lovforslag nr. L 78).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (19/5 78):

Udtræder: Hjortnæs

Nyt medlem: Tove Frederiksen

Udtræder: Tove Frederiksen

Ny stedf.: Hjortnæs.

Udvalget om Grønlandslove (19/5 78):

Udtræder: Aksel Pedersen

Nyt medlem: Jørgen Brøndlund.

Udtræder: Annelise Gotfredsen

Nyt medlem: Karen Thurøe Hansen.

Socialudvalget (19/5 78):

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Ny stedf.: Uwe Jensen (Ribe a.).

Folketingets næste møde afholdes mandag den 22. maj kl. 12.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.25
